

успадковуватись лише спадкоємцями за законом, тоді як спадкоємці за заповітом та інші правонаступники виключаються з кола осіб, що можуть користуватися цим правом.

Список використаних джерел:

1. Гражданское право : Учеб. : В 3 т. Т. 1. – 6-е изд., перераб. и доп. / Н. Д. Егоров, И. В. Елисеев и др. ; Отв. ред. А. П. Сергеев, Ю. К. Толстой. – М. : ТК Велби, Изд-во Проспект, 2004. – 776 с.
2. Гаврилов Э. П. Наследование интеллектуальных прав // Патенты и лицензии. – 2008. – № 4. – С. 27-34
3. Попова П. А. Право следования по отношению к произведениям изобразительного искусства в России, Великобритании, США и странах СНГ Интеллектуальная собственность: теория и практика: Сб. докл. научно-практической конференции «Петербургские коллегиальные чтения – 2010» (Санкт-Петербург, 24–25 июня 2010 г.) – СПб.: Изд-во СПбГЭТУ «ЛЭТИ», 2010. – 131 с.
4. Авдонин Р. В. Содержание авторских прав в российском гражданском праве : дис. на соискание ученой степени кандидата юридических наук : спец. 12.00.03 «Гражданское право; предпринимательское право; семейное право; международное частное право» / Руслан Витальевич Авдонин. – Москва, 2005. – 207 с.
5. Недоруб О. В. Право следования и возможности его реализации в отношении фотографических произведений / О. В. Недоруб // Имущественные отношения в Российской Федерации. – 2006. – №9 (96). – С. 70-74
6. Лисица В. Н. Право интеллектуальной собственности / В. Н. Лисица; Рос. акад.наук, Ин-т философии и права СО РАН. – Новосибирск, 2012. – 573 с.
7. Бентли Л. Право интеллектуальной собственности : Авторское право / Л. Бентли, Б. Шерман. Пер. с англ. В. Л. Вольфсона. – СПб. : Издательство «Юридический центр Пресс». 2004. – 535 с.
8. Чурпіта Г. В. Авторське право на твори образотворчого мистецтва : дис. на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук : спец. 12.00.03 – цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право / Ганна Вікторівна Чурпіта. – Київ, 2003, – 221 с.

Право інтелектуальної власності у господарській діяльності

Свиридюк С.М., студент ННПП НАВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент *Геліч Ю.О.*

Використання у господарській діяльності прав інтелектуальної власності закріплене у Розділі 3 Глави 16 Господарського кодексу України, та Законами України (ЗУ) «Про авторське право і суміжні права» остання редакція від 5 грудня 2012 року, ЗУ «Про внесення змін до Закону України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» від 1 червня 2000 року, ЗУ «Про охорону прав на топографію інтегральних мікросхем» поточна редакція від 5 грудня 2012 року, ЗУ «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» поточна редакція від 5 грудня 2012 року, а також ЗУ «Про міжнародне приватне право» поточна редакція від 9 червня 2013 року.

Регулювання використання прав інтелектуальної власності закріплене також у Цивільному кодексі, а саме Книга 4 Право інтелектуальної власності, Кодексу України про Адміністративні правопорушення ст. 51-2, 164-3, 164-9 та Кримінальному Кодексі України ст. 176, 177, 203-1, 229, також використання права інтелектуальної власності зазначено у Митному кодексі, а саме Розділ 10 Контроль за переміщенням через митний кордон України товарів, що містять об'єкти права інтелектуальної власності Глава

45 Особливості переміщення через митний кордон України товарів, що містять об'єкти права інтелектуальної власності.

У ст. 41 Конституції України передбачено, що кожен має право володіти, користуватися і розпоряджатися результатами своєї інтелектуальної, творчої діяльності. Проте, не кожний результат творчої діяльності стає об'єктом інтелектуальної власності. Об'єктом інтелектуальної власності визнається лише такий результат творчої діяльності, який відповідає встановленим вимогам закону[1].

Право інтелектуальної власності – це право особи на результат інтелектуальної, творчої діяльності або на інший об'єкт права інтелектуальної власності. Право інтелектуальної власності складається з особистих немайнових прав інтелектуальної власності та майнових прав інтелектуальної власності.

До об'єктів права інтелектуальної власності (ст. 155 ГК) належать:

винаходи, корисні моделі, промислові зразки; 2) сорти рослин та породи тварин; 3) торговельні марки (знаки для товарів і послуг); 4) географічні позначення; 5) комерційна таємниця; 6) комп'ютерні програми тощо[2].

Згідно зі ст. 420 Цивільного кодексу об'єктами права інтелектуальної власності в Україні вважаються: 1) літературні та художні твори; 2) комп'ютерні програми; 3) компіляції даних (бази даних); 4) виконання; 5) фонограми, відеограми, передачі (програми) організацій мовлення; 6) наукові відкриття; 7) винаходи, корисні моделі, промислові зразки; 8) компонування (топографії) інтегральних мікросхем; 9) раціоналізаторські пропозиції; 10) сорти рослин, породи тварин; 11) комерційні (фірмові) найменування, торговельні марки (знаки для товарів і послуг), географічні зазначення; 12) комерційні таємниці[3].

У ЗУ «Про внесення змін до Закону України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» дається визначення поняття винахід (корисна модель) – це результат інтелектуальної діяльності людини в будь-якій сфері технології [4].

Право щодо використання винаходу, корисної моделі та промислового зразка також зазначено у ст. 156 ГКУ. Дане право засвідчується патентом. Патент, згідно зазначеного Закону, патент - охоронний документ, що засвідчує пріоритет, авторство і право власності на винахід (корисну модель). Використання винаходу, корисної моделі чи промислового зразка у сфері господарювання є: – виготовлення, пропонування для продажу, запровадження в господарський (комерційний) обіг, застосування, ввезення чи зберігання з зазначеною метою продукту, що охороняється відповідно до закону. Володілець патенту може передавати свої права щодо використання винаходу, корисної моделі чи промислового зразка як вклад у статутний фонд підприємства[2].

Наприклад право інтелектуальної власності на торговельну марку засвідчується свідоцтвом. Використанням торговельної марки у сфері господарювання визнається застосування її на товарах та при наданні послуг, для яких вона зареєстрована, на упаковці товарів, у рекламі, друкованих виданнях, на вивісках, під час показу експонатів на виставках і ярмарках, що проводяться в Україні, у проспектах, рахунках, на бланках та в іншій документації, пов'язаній з впровадженням зазначених товарів і послуг у господарський (комерційний) обіг. Свідоцтво надає право його володітельцеві забороняти іншим особам використовувати зареєстровану

торговельну марку без його дозволу, за винятком випадків правомірного використання торговельної марки без його дозволу. У разі банкрутства суб'єкта господарювання право на торговельну марку оцінюється разом з іншим майном цього суб'єкта, дані умови зазначені у ст. 157 ГКУ [2].

Відповідно до ЗУ «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг «знак – позначення, за яким товари і послуги одних осіб відрізняються від товарів і послуг інших осіб. У ст. 160 ГКУ встановлено права на використання географічного зазначення мають лише суб'єкти господарювання, які виробляють товари (надають послуги), щодо яких здійснено державну реєстрацію відповідного географічного зазначення [2,5]. Використанням географічного зазначення суб'єктом господарювання вважається: застосування його на товарах, для яких зареєстровано це географічне зазначення, а також на упаковці; застосування в рекламі, проспектах, рахунках, друкованих виданнях, офіційних бланках, вивісках тощо.

Використання назв країни походження товару встановлено у ст. 161 ГКУ. Вироби іноземного походження або у встановлених законодавством випадках їх упаковка, а також вироби вітчизняного виробництва чи їх упаковка, призначені для експорту, повинні містити інформацію про країну їх походження. Інформація про країну походження має знаходитися у доступному місці виробу (упаковки) та нанесена у спосіб, що відповідає встановленим вимогам. Забороняється використання суб'єктами господарювання напису (клейма) «Виготовлено в Україні» або аналогічного за змістом щодо товарів, які мають іноземне походження [2].

Стаття 162 ГКУ встановлює право суб'єктів господарювання щодо комерційної таємниці. Суб'єкт господарювання, що є володільцем технічної, організаційної або іншої комерційної інформації, має право на захист від незаконного використання цієї інформації третіми особами, за умов, що ця інформація має комерційну цінність у зв'язку з тим, що вона невідома третім особам і до неї немає вільного доступу інших осіб на законних підставах, а володільць інформації вживає належних заходів до охорони її конфіденційності. Особа, яка протиправно використовує комерційну інформацію, що належить суб'єкту господарювання, зобов'язана відшкодувати завдані йому такими діями збитки відповідно до закону. Особа, яка самостійно і добросовісно одержала інформацію, що є комерційною таємницею, має право використовувати цю інформацію на свій розсуд [2].

Можна зробити такий висновок, що право інтелектуальної власності – це право особи на результат інтелектуальної, творчої діяльності або на інший об'єкт права інтелектуальної власності. Право інтелектуальної власності складається з особистих немайнових прав інтелектуальної власності та майнових прав інтелектуальної власності. Відповідальність за порушення даного права передбачена не тільки Господарським, а й Цивільним, Митним кодексами, Кодексом України про адміністративні правопорушення також різними Законами України.

Список використаних джерел:

1. Конституція України: тлумачення від 15 травня 2014р. //Відомості Верховної Ради України (ВВР).-1996. № 30.- ст. 141.
2. Господарський кодекс України: редакція від 4 березня 2015р. //Відомості Верховної Ради України (ВВР).- 2003.- № 18, № 19-20, № 21-22.- ст.144.
3. Цивільний кодекс України: редакція від 2 січня 2015 р. //Відомості Верховної Ради (ВВР).-2003.-№№40-44.-ст. 356.

4. Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі»: від 1 червня 2000р. //Відомості Верховної Ради України (ВВР).- 2000.- N 37.- ст.307.
5. ЗУ «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг»: від 5 грудня 2012р. //Відомості Верховної Ради України (ВВР).- 1994.- N 7.- ст. 36.

Особливі підстави виникнення та припинення права користування житлом в сімейних правовідносинах

Стоянов А.Д., аспірант кафедри цивільно-правових дисциплін ННПП НАВС
Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент *Верейці О.В.*

Включення до сімейно-правового обігу об'єктів нерухомості призвело до значних ускладнень у правовому режимі нерухомого майна. Так, наприклад, крім права членів сім'ї власника житла на користування цим житлом, передбаченого ч. 1 статті 405 Цивільного кодексу України [1], відповідно до якої члени сім'ї власника житла, які проживають разом з ним, мають право на користування цим житлом відповідно до закону, Сімейний кодекс України встановлює ще низку підстав для виникнення такого права.

Так, зокрема, при визнанні шлюбу недійсним особа, яка не знала і не могла знати про перешкоди до реєстрації шлюбу, має право на проживання у житловому приміщенні, в яке вона поселилася у зв'язку з недійсним шлюбом [2]. Нагадаємо, що за загальним правилом, встановленим ч. 4 статті 45 Сімейного кодексу України, особа, яка поселилася у житлове приміщення іншої особи у зв'язку з реєстрацією з нею недійсного шлюбу, не набуває права на проживання у цьому житловому приміщенні і може бути виселена.

Стаття 239 Сімейного кодексу України у ч. 4 встановлює право на проживання у житловому приміщенні дитини у разі скасування усиновлення: у разі скасування усиновлення у зв'язку з тим, що воно суперечить інтересам дитини, не забезпечує їй сімейного виховання, якщо дитина не передається батькам, за нею зберігається право на проживання у житловому приміщенні, в якому вона проживала після усиновлення.

Крім того, Сімейний кодекс встановлює норми, коли за дитиною зберігається право на проживання в житловому приміщенні. Так, відповідно до ч. 6 статті 167 СК, якщо дитина, батьки якої позбавлені батьківських прав, була передана родичам, мачусі, вітчиму, органі опіки та піклування, вона зберігає право на проживання у житловому приміщенні, в якому вона проживала, і може у будь-який час повернутися до нього.

Стаття 247 СК встановлює право дитини, над якою встановлено опіку або піклування, на проживання в сім'ї опікуна або піклувальника, визначаючи при цьому, що за дитиною зберігається право користування житлом, у якому вона проживала до встановлення опіки або піклування.

Так саме, право на збереження права користування житлом, у якому вона раніше проживала, має дитина-сирота і дитина, позбавлена батьківського піклування, яка проживає у закладі охорони здоров'я, навчальному або іншому дитячому закладі, прийомній сім'ї (ст. 248 СК).

Щодо припинення права на користування житловим приміщенням, то, знов такі, крім передбаченого частиною другою статті 405 ЦК правила, за яким вказане право втрачається у разі відсутності члена сім'ї без поважних причин понад один рік, якщо інше не встановлене домовленістю між